

7.8.2026

Sosiaali- ja terveysministeriö
lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17594/2026

Tehyn lausunto valtioneuvoston asetukseksi tartuntataudeista

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista täydentäisi uudistuvaa tartuntatautilakia ja korvaisi nykyisen tartuntatautiasetuksen. Asetuksen tavoitteena on ajantasaistaa tartuntatautien luokittelua, seurantaa ja ilmoittamista koskevaa sääntelyä sekä varmistaa tartuntatautien tehokas ehkäisy ja torjunta. Samalla sääntelyä uudistettaisiin vastaamaan muuttunutta tautitilannetta, viranomaisten tiedontarpeita ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristön muutoksia. Asetuksessa säädettäisiin muun muassa tartuntatautien luokittelusta, seurannasta, ilmoitusvelvollisuuksista sekä asiakkaiden ja potilaiden suojaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä. Lisäksi osa yksityiskohtaisemmasta seuranta- ja ilmoitussääntelystä siirrettäisiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräysten tasolle sääntelyn joustavuuden parantamiseksi.

Tehy pitää 12 §:n uutta sääntelyä tarpeellisenä, koska se selkeyttää sosiaali- ja terveydenhuollon lähikontaktitehtävien, riskiryhmien ja rokotussuojan määrittelyä, mutta katsoo esitetyn tehtävämäärittelyn jäävän liian yleisluonteiseksi ja tulkinnanvaraiseksi, minkä vuoksi sitä tulisi täsmentää erityisesti lähikontaktin kriteerien osalta. Tehy pitää riskiryhmien määrittelyä kattavana ja rokotussuojavaatimuksia pääosin perusteltuina sekä työnantajan velvollisuutta rokotusten tarjoamiseen kannatettavana, mutta suhtautuu kriittisesti hinkuyskärokotteen vaatimuksen laajentamiseen muihin kuin imeväisiä hoitaviin työntekijöihin.

Tehyn näkemyksiä 4 luvun 12 §:ään asiakkaiden ja potilaiden suojaaminen lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä

Tehy pitää tarpeellisenä uutta 12 §:n säännöstä, jossa määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon lähikontaktissa tapahtuvat tehtävät, tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiit asiakas- ja potilasryhmät sekä työntekijöille tarjottava rokotussuoja. Aikaisemmin on ollut epäselvää mitkä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ovat lähikontaktissa tapahtuvia tehtäviä ja näin ollen rokotussuojaa on saatettu edellyttää kategorisesti kaikissa toimintayksikön tehtävissä, myös sellaisissa, joissa ei olla lähikontaktissa tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiiden henkilöiden kanssa. Sääntelyn yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi olisi perusteltua laatia kansalliset soveltamisohjeet tai esimerkit lähikontaktissa tapahtuvista tehtävistä.

Tehyn pitää ehdotettua määrittelyä sosiaali- ja terveydenhuollon lähikontaktissa tapahtuvista tehtävistä liian yleisluonteisena ja se jättää liikaa tulkinnanvaraa, vaikka siinä täsmennetään, että kyse on asiakkaiden ja potilaiden hoitamiseen ja hoivaan liittyvistä tehtävistä sekä muista potilaan välittömässä läheisyydessä tehtävistä toimenpiteistä kuten lääkkeiden antamisesta, potilaan haastattelusta tai potilaan läsnä ollessa tapahtuvasta siivouksesta sekä erilaisista asiakaspalvelutehtävistä, mutta ei satunnaisista huoltotoista.

7.8.2026

Tehyn näkemyksen mukaan epäselvyyttä voi silti syntyä tilanteissa, joissa esimerkiksi hallinnollinen työntekijä tai muu henkilöstön jäsen työskentelee ajoittain potilastiloissa, siitäkkin huolimatta, että asetuksessa todetaan, ettei lähikontaktissa suoritettavilla tehtävillä tarkoiteta satunnaisia käyntejä potilaan huoneessa. Tämän vuoksi Tehy ehdottaa, että asetusta tulisi täsmentää siten, että lähikontaktissa tapahtuviksi tehtäviksi katsottaisiin tehtävät, joissa työntekijä toimii toistuvasti tai säännöllisesti esimerkiksi alle kahden metrin etäisyydellä potilaasta ja on suoraan kontaktissa potilaaseen tai tämän välittömään hoitoympäristöön potilaan läsnä ollessa. Sääntelyn soveltamisen tulee olla oikeasuhtaista, jotta rokotussuojaa koskevat vaatimukset eivät tarpeettomasti rajoita henkilöstön saatavuutta tai työntekijöiden mahdollisuuksia toimia omissa tehtävissään

Tehy pitää ehdotettua luetteloa tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiista asiakas- ja potilasryhmistä pääosin kattavana ja katsoo sen huomioivan keskeiset tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiit asiakas- ja potilasryhmät, kuten immuunipuutteiset, pitkäaikaissairaat, iäkkäät, pienet lapset ja raskaana olevat, joiden suojaaminen on keskeistä tartuntatautien torjunnassa. On tärkeää, että luetteloa ylläpidetään ja päivitetään säännöllisesti, jotta se sisältää ajantasaiset riskiryhmät.

Tehyn näkemyksen mukaan sääntely työntekijöiden rokotussuojasta on pääosin kannatettava, mutta lausuimme jo tartuntatautilain kokonaisuudistusta koskevassa lausunnossamme kriittisen näkemyksen hinkuyskärokotuksen rokotusvaatimuksen laajentamisesta myös muihin kuin imeväisikäisiä hoitaviin työntekijöihin. Olisi tarpeellista tehdä vielä tarkempaa arviointia sen lääketieteellisestä tarpeesta sekä varmistaa se, että lääketieteellisistä syistä ilman hinkuyskärokotetta olevat työntekijät voivat jatkaa työssään myös asetusmuutoksen jälkeen. Asetuksen toimeenpanossa tulee varmistaa selkeät menettelyt työntekijöiden osalta, joilla on lääketieteellinen este rokotteiden ottamiseen.

Tehy pitää perusteltuna, että palveluntuottajalla on velvollisuus varmistaa työntekijöiden suoja keskeisiä tartuntatauteja vastaan ja kannattaa linjausta, jonka mukaan työnantajan tulee tarjota influenssarokotukset sekä tarvittaessa muitakin rokotteita, sillä tämä edistää rokotuskattavuutta, parantaa työturvallisuutta ja suojaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia potilaita, mikä on yhdenmukaista myös THL:n suositusten kanssa.

Helsingissä 7.8.2026

Millariikka Rytkönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätiedot: Tiina Cederberg, työelämäasiantuntija, tiina.cederberg@tehy.fi
